

Vergaderjaar 2013–2014

33 863

Wijziging van de Pensioenwet, de Wet verplichte beroepspensioenregeling en enkele andere wetten in verband met het van toepassing worden van de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen op De Nederlandsche Bank en de Autoriteit Financiële Markten en in verband met enkele andere wijzigingen (Verzamelwet pensioenen 2014)

Nr. 5**VERSLAG**

Vastgesteld 5 maart 2014

De vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid, belast met het voorbereidend onderzoek van bovenstaand wetsvoorstel, heeft de eer als volgt verslag uit te brengen van haar bevindingen.

Onder het voorbehoud dat de regering de vragen en opmerkingen in dit verslag afdoende zal beantwoorden, acht de commissie hiermee de openbare behandeling van het voorstel van wet voldoende voorbereid.

Inhoudsopgave

	Blz.
1. Algemeen	1
a) Bijzonder partnerpensioen bij overlijden van de ex-partner	2
b) DNB en AFM onder Kaderwet zelfstandige bestuursorganen	3
c) Rol van de Inspectie Werk en Inkomen (IWI)	3
d) IB-ondernemers	3
e) Mogelijkheid tot het stellen van beleidsregels inzake de taakuitoefening van DNB en AFM	3
f) Beleggingsbeleid	4
g) Automatisch lidmaatschap beroepspensioenvereniging	4
h) Overig	4

1. Algemeen

De leden van de VVD-fractie, de PvdA-fractie, de CDA-fractie en de D66-fractie hebben na kennis te hebben genomen van het voorliggende wetsvoorstel een aantal vragen daarover.

De leden van de VVD-fractie verzoeken als eerste een overzicht van het aantal zaken dat zogenaamde technische wijzigingen betreft en een overzicht van de zaken die vallen onder de noemer van «klein beleid». Zij

vragen of de regering voornemens is om bij eventuele andere verzamelwetten in de toekomst een helder onderscheid te maken tussen «technische wijzigingen» en «klein beleid». Zij merken op dat dit volgens hen de duidelijkheid en de controlerende taak van de Kamer versterken. Voorts vragen deze leden of de regering kan melden wat de inwerkingtredingsdata van de verschillende onderdelen zijn, nu de regering zelf aangeeft dat de inwerkingtreding per onderdeel kan verschillen.

a) Bijzonder partnerpensioen bij overlijden van de ex-partner

De leden van de VVD-fractie vragen de regering of zij kan aangeven wat precies valt onder de definitie «bijzonder partnerpensioen». Wanneer kan bij scheiding de ex-partner dit pensioen verzilveren? Wat is het bedrag dat hier in totaal nu mee gemoeid is? Betekent de voorgestelde wijziging dat het bijzonder partnerpensioen bij vooroverlijden van de ex-partner ten gunste van de deelnemer kan komen, enkel dat deze waarde omgezet moet worden naar een nieuw partnerpensioen, of kan dit ook een de deelnemer zelf toekomen?

De leden van de PvdA-fractie vragen waarom de mogelijkheid dat de waarde van het bijzonder partnerpensioen bij vooroverlijden van de ex-partner ten gunste komt van de deelnemer niet wettelijk wordt vastgelegd, maar moet zijn opgenomen in de pensioenregeling. Ook vragen zij waarom sociale partners hun pensioenregelingen voor 1 juli 2014 dienen aan te passen? Wat is de consequentie als sociale partners deze deadline niet halen?

De leden van de PvdA-fractie vragen voorts of het klopt dat de voorgestelde maatregel alleen geldt voor mensen die zijn gescheiden voordat het pensioen is ingegaan en niet voor mensen die zijn gescheiden nadat het pensioen is ingegaan. Zo ja, is dit een bewuste keuze van de regering, of een omissie in het wetsvoorstel?

De leden van de CDA-fractie constateren dat de Verzamelwet pensioenen 2014 voorziet in een regeling dat de waarde van het bijzonder partnerpensioen bij vooroverlijden van de ex-partner ten gunste van de deelnemer kan komen. Deze leden vragen de regering wat dit betekent in geval van echtscheiding na de pensioendatum. Voorziet de regeling ook in het geval dat de ex-partner overlijdt en de echtscheiding na de pensioendatum heeft plaatsgevonden erin dat de waarde van het bijzonder partnerpensioen ten gunste van de deelnemer kan komen? Zo nee, waarom niet?

De leden van de D66-fractie constateren dat wordt geregeld dat het bijzonder partnerpensioen bij overlijden van de ex-partner ten goede komt aan de deelnemer. In de Memorie van Toelichting staat dat pensioenfondsen hun regeling daartoe voor 1 juli 2014 dienen aan te passen. Kan de regering bevestigen dat pensioenfondsen hun regeling op ieder moment, dus ook na 1 juli 2014, op dit terrein kunnen aanpassen? Genoemde leden constateren dat de keuze met betrekking tot de behandeling van het partnerpensioen bij het overlijden van de ex-partner bij het pensioenfonds komt te liggen. Kan de regering nader beargumen-teren waarom hiervoor is gekozen? Is het in het kader van eenvoud niet logischer als alle pensioenfondsen hier op dezelfde manier mee omgaan? Is de regering het met deze leden eens dat de preferenties van deelnemersbestanden van verschillende pensioenfondsen niet significant zullen verschillen met betrekking tot de behandeling van het bijzonder partnerpensioen bij het overlijden van de ex-partner? Valt standaardisering daarom in dit geval niet verkiezen boven verschillende vormen van behandeling van het bijzonder partnerpensioen bij overlijden van de ex-partner bij verschillende pensioenfondsen?

De leden van de D66-fractie maken graag van de gelegenheid gebruik om een aantal andere vragen te stellen over het partnerpensioen. Zo zijn zij benieuwd naar de relatie tussen trouwen onder huwelijkse voorwaarden en het bijzonder partnerpensioen. Hoe werkt dit in praktijk uit? Kan de regering ingaan op het voorbeeld waarbij partners ervoor hebben gekozen om al het inkomen en vermogen te scheiden. Kan dat koppel ervoor kiezen om af te zien van (bijzonder) partnerpensioen (waardoor de premie omlaag gaat of de opbouw van het «normale» pensioen omhoog gaat)?

De leden van de D66-fractie constateren voorts dat 1,7 miljoen actieve deelnemers een vorm van een partnerpensioen op risicodekkingsbasis hebben en 1,9 miljoen een partnerpensioen geheel op opbouwbasis. Zij merken op dat er een aantal nadelen kleeft aan het partnerpensioen op risicobasis. Zo hebben mensen die werkloos worden of tussen twee banen zitten vaak geen enkel recht op partnerpensioen. Ook is bij partnerpensioen op risicobasis sprake van (ongewenste) herverdeling van alleenstaanden naar mensen met een partner. De leden van de D66-fractie zijn benieuwd hoe de regering hier tegenaan kijkt. Klopt het dat deze nadelen bij partnerpensioen op opbouwbasis niet, of minder, spelen? Wat zijn de voordelen van een partnerpensioen op risicobasis? Waarom lijkt er een beweging onder pensioenfondsen te zijn waarbij steeds meer fondsen overstappen op partnerpensioen op risicobasis? Wat zijn de pro's en contra's van het via wetgeving regelen dat partnerpensioen slechts op opbouwbasis kan plaatsvinden?

b) DNB en AFM onder Kaderwet zelfstandige bestuursorganen

De leden van de VVD-fractie vragen of de regering kan aangeven op welke aspecten meer specifieke bepalingen van toepassing worden; wat houden deze specifieke bepalingen dan in?

c) Rol van de Inspectie Werk en Inkomen (IWI)

De leden van de VVD-fractie willen graag weten wat de oorspronkelijke gedachte was om de IWI te betrekken bij het pensioentoezicht. Welke specifieke kennis is nu nog bij de IWI aanwezig? Wordt deze kennis nog op een manier geborgd?

De leden van de CDA-fractie merken op dat de Verzamelwet pensioenen 2014 regelt dat de Inspectie SZW geen toezicht meer zal houden op de DNB en de AFM. Deze leden vragen de regering om nader toe te lichten waarom zij van mening is dat dit toezicht niet langer nodig is.

d) IB-ondernemers

De leden van de VVD-fractie hebben de volgende vragen over de IB-ondernemers. Wat betekent het feit dat voor de verplichtstelling op grond van de Wet verplichte beroepspensioenregeling (Wvb) en de Wet verplichte deelneming in een bedrijfstakpensioenfonds 2000 (Wet Bpf2000) beroepspensioenregelingen die niet blijven binnen de grenzen van het Witteveenkader niet verplicht gesteld kunnen worden? Wat gebeurt er verder met beroepspensioenregelingen die niet binnen de grenzen van het Witteveenkader blijven?

e) Mogelijkheid tot het stellen van beleidsregels inzake de taakuitoefening van DNB en AFM

De leden van de VVD-fractie vragen in welke situaties (extreme omstandigheden) het voor de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid mogelijk is om een aanwijzing te geven. Hoe vaak is dit voorgekomen?

Wat waren dit voor gevallen? Genoemde leden constateren dat, om aan te sluiten bij de bevoegdheid van de Minister van Financiën, nu voorgesteld wordt dat er in minder uitzonderlijke situaties geïntervenieerd kan worden. Aan welke situaties denkt de regering hierbij?

De leden van de D66-fractie constateren dat de mogelijkheden voor de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid worden verruimd als de toezichthouder tekortschiet op het gebied van pensioenen. Zij vragen de regering om in te gaan op het eventuele risico dat dit zou leiden tot politieke inmenging van het onafhankelijk toezicht. Voorts zijn deze leden benieuwd of deze wetswijziging de Minister een basis geeft om in te grijpen bij een specifieke casus (met andere woorden, als er problemen zijn bij een specifiek pensioenfonds)? Of gaat het om ingrijpen bij een eventueel breder disfunctioneren van de toezichthouder?

f) Beleggingsbeleid

De leden van de VVD-fractie vragen wat de pensioenuitvoerders zelf vinden van de verplichting om aan te geven in hoeverre zij investeren in Nederland. Is deze informatie al niet voorhanden, bijvoorbeeld bij DNB? Wat is de meerwaarde van deze informatie?

g) Automatisch lidmaatschap beroepspensioenvereniging

De leden van de VVD-fractie ondersteunen het voornemen om het lidmaatschap van een beroepspensioenvereniging niet meer automatisch te laten ingaan wanneer sprake is van deelneming van een beroepsgenoot in een beroepspensioenregeling. In hoeveel gevallen is hier nu sprake van?

h) Overig

De leden van de VVD-fractie vernemen, met betrekking tot nalevingskosten en administratieve lasten, graag wat de verplichte rapportage in totaal gaat kosten.

De leden van de CDA-fractie hebben een vraag over de afkoop van kleine pensioenen. Klopt het dat bij de afkoop van een klein pensioen op de pensioendatum/AOW-datum het bedrag vaak door de verzekerde wordt ontvangen nog voor de AOW-datum? Deze leden krijgen signalen dat dit vaak gebeurt met als gevolg dat de verzekerde AOW-premies verschuldigd is, terwijl dat bij het verkrijgen van het pensioen niet het geval geweest zou zijn. Aan welk onderdeel van de pensioenwetgeving en de fiscale wetgeving ligt het dat dit sinds de verhoging van de AOW-leeftijd gebeurt? Deelt de regering de mening dat dit vervelend is voor de verzekerde en is zij bereid om een oplossing te vinden voor dit probleem?

De leden van de D66-fractie willen van de gelegenheid gebruik maken om nog een aantal overige vragen te stellen. Zij merken ten eerste op dat zij signalen hebben ontvangen over (mogelijk ongewenste) gedragseffecten bij de AOW-partnertoeslag. Deze leden willen graag de volgende casus aan de regering voorleggen.

- Partner 1 is geboren voor 1/11/1949, met lopend recht op AOW, zonder AOW-partnertoeslag.
- Partner 2 is geboren na 1/11/1949 en heeft thans WW-uitkering (te hoog om partnertoeslag te ontvangen). De WW-uitkering eindigt na 1/1/2015. Persoon heeft daarna ook geen recht op bijstand gezien eigen woning.

- Onder normale omstandigheden (nieuwe regels 1/1/2015) zal Partner 1 na einde WW-uitkering geen AOW-partnertoeslag meer krijgen. Weliswaar is Partner 1 oud genoeg om voor de uitzondering in aanmerking te komen, maar in het jaar 2014 was er niet reeds een recht op deze AOW-toeslag. Partner 2 meldt zich daarom bij UWV en zegt niet meer beschikbaar te zijn voor arbeid en wenst niet meer aan de WW-voorwaarden te voldoen. UWV stemt in waardoor de WW-uitkering eindigt in het jaar 2014. Partner 1 krijgt vervolgens AOW-partnertoeslag, omdat de partner geen inkomen meer heeft.

Klopt het dat mensen via deze route een recht op AOW-partnertoeslag kunnen creëren? Zijn er mogelijk nog andere gedragseffecten?

De leden van de D66-fractie hebben tot slot een vraag over waardeoverdracht. Als een pensioenfonds in onderdekking is, dan mag de deelnemer niet overgaan tot waardeoverdracht. Klopt het dat de termijn van zes maanden waarbinnen de deelnemer het verzoek tot waardeoverdracht moet doen, herleeft als de overdragende én de ontvangende uitvoerder een pensioenfonds betreffen? Klopt het dat de wet zo gelezen kan worden dat deze termijn niet herleeft wanneer alleen de ontvangende uitvoerder een pensioenfonds betreft? Zo ja, wat is hiervan de achtergrond? Is dit een beleidsmatige keuze, of betreft dit een omissie in de wetgeving? En hoe kijkt de regering tegen de optie aan om op dit punt een nota van wijziging in te dienen?

De voorzitter van de commissie,
Van der Burg

Adjunct-griffier van de commissie,
Weeber